

Jäsenlehti 3/2012

Puijon Latulainen

Suunta syyskauden retkille

Liity jäseneksi - luonnostaan liikkuvien seuraan

Puijon Latu ry:n jäsenrekisteriä hoitaa Suomen Latu, joten liittyessäsi Puijon Latuun liityt samalla automaattisesti myös Suomen Latuun. Liittyminen tapahtuu lähettämällä Suomen Latuun jäsenanomus. Suomen Latu lähettää sen jälkeen postitse pankki-siirtolomakkeen, jolla maksat Suomen Ladulle jäsenmaksun.

http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/

Oikealla ylhäällä on ”nappi”: Liity nyt jäseneksi. Kun valitset yhdistykseksi Puijon Ladun, voit valita haluamasi jäsenyyden.

- henkilöjäsen 24,-
- 1.1. alle 19-vuotiaat 12,-
- perhejäsenyys 33,-
- rinnakkaisjäsen 15,-

Perhejäsenyys koskee samassa osoitteessa asuvia ja rinnakkaisjäsen voi olla, jos on jo henkilöjäsenenä muussa latuyhdistyksessä. Voit myös soittaa Suomen Ladun jäsenihteerille, puh. 044 722 6301.

Suomen Ladun sivuilla on koko jäsenistöä koskevaa tietoa, mm. jäsenedut. Puijon Ladun sivuilta löytyvät paikalliset asiat: www.puijonlatu.fi

Tervetuloa toimimaan ja vaikuttamaan!

Luontoretkillä viihtyy koko perhe Kuva: Martti R

PUIJON LATULAINEN 3/2012

Puijon Latu ry:n jäsenjulkaisu

Ilmestymispäivä: pe 21.9.2012

- *Puijon Latu on Suomen Latu ry:n Kuopiossa toimiva jäsenyhdistys -*

Vastaava toimittaja: Martti Rissanen

Tiedotustöryhmä: Ensio Holopainen, Paavo Jaakkola, Riitta Karhunen, Vesa Karhunen, Tarja Lyyra, Martti Rissanen ja Timo Sylvänne

SISÄLTÖ 3/2012

Liity jäseneksi	2
Puheenjohtajalta, teatteri-	4
Pilpan pihoilta	5
Latulaisen Lauteilla	6
Kokouskutsu syyskokoukseen	7
Tuvan henki	8
Ensilumen hiihtoviikko	10
Haaskaa haaskalla	11
Nopea ensiapu	12
Elvytysohjeet	13
Helenan palstaterveiset	14
Melontaretki Linnasaareen	15
Vettä alla ja yllä	16
Retkitavarat, uimahalliharjoitukset	18
Heinätalkoissa	19
Litokaira	20
Mikä ihmeen Speedminton	23
Muumi-hiihtokoulu	24
Neljä hyvää syytä	25
Tapahtumakalenteri	26
Yhteystiedot, toimikunnat	27
Pilpan ulkoilualueesta netissä	28

Jakelu:

Puijon Latu ry:n jäsenet (Suomen Latu/ jäsenrekisteri) ja yhteistyökumppanit

Osoitteiden muutokset: Suomen Ladun jäsensihteeri Ulla Kosonen (puh. 044 722 6301, jasensihiteeri@suomenlatu.fi)

Painopaikka: Kevama Oy, Kuopio.
(Painos 1050 kpl)

Seuraava numero: Viikko 3/2013.

Aineisto 7.9.2012 mennessä Tarja Lyyrälle, puh. 050 420 0574, tarja.lyyra@gsk.com

Etukansi: Hossan melontaretkellä

Kuva: *Veli Pekka Lehtonen*

Takakansi: Hytymaljakas

Kuva: *Martti Rissanen*

Puijon Latu ry

Pilpantie 261, 70780 KUOPIO

Pankkiyhteys:

232918-120576,

IBAN FI19 2329 1800 1205 76,

BIC NDEAFIHH,

(viestiksi maksun aihe)

Internet-sivut:

<http://www.puijonlatu.fi/>

Webmaster: Timo Sylvänne, 044 571 6554,

timo.sylvanne@aanimeri.fi

Puheenjohtajalta

Tänä kesänä aurinkoisia päiviä oli reippaasti vähemmän kuin kahtena aikaisempana, mutta sentään lämmintä oli kohtuudella. Kesään on myös mahtunut kosolti tapahtumia. On pyöräilty Kallavettä ympäri etelän puolelta, käyty polkien myös kesäteatterissa Tammenrannassa ja oltu joukolla leiripäivillä Enonkosken mahtavissa maisemissa.

Melojamme edustivat Puijon Latua viikon ajan perinteisessä Suomi Meloo tapahtumassa, jota eräskin osallistujista luonnehti parhaaksi tähän astisista. Koskikokemuksistakin kertoili ihan hymyssä suin.

Puijon Latulaiset olivat tänäkin vuonna mukana Kuopio juhlii -tapahtumassa järjestämällä perhepäivän Pilpalla elokuun lopussa. Tuppuraisen Kirsi järjesteli letun- ja makkaranpaistoa sekä valokuvasuunnistusta, apunaan Timo, Hannu ja Tuula. Kiitos heille toimivasta toteutuksesta. Sateisesta säästä huolimatta, nelisenkymmentä henkeä tuntui viihtyvän mainiosti.

Totuttuun tapaan, haluamme myös muistaa talkoolaisia yhdistyksen hyväksi tehdystä arvokkaasta työstä. Olette siis tervetulleita teatteri-iltaan niin kokeneet kuin uudetkin talkoolaiset.

Syysterveisin *Vesa*

Talkoolaisten teatteri-ilta 27.10.

Talkoolaisten teatteri-ilta on tänä vuonna Yhteiskoulun salissa, jossa teatterin suuri näyttämö toimii remontin ajan. Näytöksenä on **Aapelin ”Siunattu hulluus”**. Näytelmässä seurataan Rummukaisten veljesten matkaa hullujenhuoneelle, jonne nuorinta veljeksistä ollaan viemässä. Matkalla havaitaan viisauden ja hulluuden rajojen olevan hyvinkin ohuet.

Teatteri-iltaan kuuluu näytelmä sekä väliajalla kahvi/tee/kaakao leivoksen kera. Omavastuu on 10 €.

Tule mukaan ja tee sitova ilmoittautuminen 30.9. mennessä maksamalla 10 € Puijon Ladun tilille 232918-120576 . Viestiosaan maininta väliaikatarjoilusta: "teatterikahvi" tai "teatteritee". Liput jaetaan teatterin aulassa Yhteiskoululla, Haapaniemenkatu 9. Tulethan paikalle viimeistään klo 18.45. Lisätietoa näytelmästä ja teatterin tiloista löydät Kuopion kaupunginteatterin kotisivuilta.

Tavataan teatterilla! Ilmoittaudu viivyttelystä 30.9. mennessä.

Yhteyshenkilö: Riitta Karhunen 040 758 6844, rkarhunen(mauku) gmail.com.

Terveisin *Riitta*

Pilpan pihoilta

Elokuun 6. päivä Pihla asensi majaan uudet **ulko-ovet** murtautujan rikkomien ovien tilalle. Ulkonäkö hieman muuttui, mutta samalla lämmöneristävyyys parani. Myös lukon toiminta on uutta: Itse lukko avataan avaimella, ja sitten ovi kahvalla (= painikkeella). Päivä/lukitus vipu liikkuu vain kahvan ollessa alas käännettynä.

Uusien murtoyritysten vähentämiseksi pihaan ilmestyy kyltit 'Alueella **kameravalvonta**' ja poliisin työtä helpottamaan automaattikamerat.

Kesän **jäseniltoihin** liittyi lennokasta: kesäkuussa esitys päiväperhosista ja elokuussa lepakoista.

Jäsensauna on ollut suosittu. Tunnin vuorot eivät olleet riittäviä, joten elokuun alussa palattiin 1,5 tunnin vuoroihin, ja lopetuskerta siirtyi kahdella viikolla eteenpäin eli syyskuun 19. päivään.

Naapurista, Kihauksesta, tuhopolton jäljiltä tarpeettomaksi jäänyt hirsinen **varastorakennus** olisi siirrettävissä Pilppaan. Se ei kuitenkaan mahdu kapean tien takia kulkemaan kokonaisena vaan vaatii purkamista ja sitten kokoamista. Paikaksi on ajateltu ulkohuussin tai vanhan aitan paikkaa.

Toiset **syystalkoot** ovat lauantaina 20.10. ja talkoolaiset, myös aikaisempiin talkoisiin osallistuneet, pääsevät teatteriin la 27.10. Kts. s. 2.

Pilpan **latumajan myyntivuorolista** ilmestyy nettiin marraskuun alussa, jolloin pääsette varaamaan myyntivuoroja viikonlopuiksi ajalle 1.1. – 31.3.2013 ja kaikille päiville viikoilla 8 – 11. Varaus tapahtuu entiseen tapaan soittamalla 0400 191 053 tai sähköpostilla ensio.holopainen@pp.inet.fi.

Itsenäisyyspäivänä monet latulaiset ovat Kiilopäällä ensilumilla, mutta muut voivat suunnata päiväkävelyn Pilppaan ja nostaa lipun salkoon **klo 12**. Laulujen välissä laavulla voi keittää kahvit. Kyselyt puh. 040 537 8038. Jos joltakulta puuttuu vielä oma kuksa, niin minulta voi etukäteen ostaa Puijon Ladun **juhlakuksan**.

Uutta vuotta otetaan vastaan Pilpassa aattona klo 21 alkaen. Mikäli jää- ja lumitilanne sallii on yöhiihdon yhteislähtö Niuvan uimarannasta klo 20 ja Viinaniemestä klo 20.15.

(www.puijonlatu.fiwww.puijonlatu.fiwww.puijonlatu.fiwww.puijonlatu.fi ja 040 537 8038)

Ensio

Latulaisen lauteilla - Ensio Holopainen

On minua sanottu myös Otto-Ensioksi, sillä lapsuuskotini lähimmässä naapurissa asui vuotta nuorempi Aito- (=pelkkä) Ensio Holopainen. Kotoisin olen ”en-mistään”, sillä syntymäpitäjäni Kuusjärvi muuttui Sysmän kylässä olleen rautatieaseman nimiseksi kaupungiksi (Outokumpu). Myös se savusauna, jossa synnyin sotien välillä, on purettu. - Kiukaan kohdalla kasvaa nyt viinimarjapensas.

Varislahden kansakouluun oli hiihtomatkaa 3 km omaa latua ja hevosteitä pitkin. Usinlahdella vilkaisin välillä taakseni, näkyisikö perässä susia. Välitunnilla ehti käydä laskemassa ainakin yhden kerran Pöllönmäestä, lumettomaan aikaan juoksemassa Pierunliurussa.

Taisin olla kylän ensimmäinen mökin poika, joka pääsi oppikouluun. Klo 4.55 olin lauantaiamuaisin virkeänä 2 km päässä maantien varressa odottamassa Okua, eli Outokumpu -yhtiön työläisiä kuljettavaa linja-autoa. Muina aamuina kulki Oku myös tuntia myöhemmin, ja sillä ehti vielä kouluun 20 km päähän Outokumpuun.

Outokumpu Oy:n palkkaamana kuljeskelin jo koululaisena kesäisin vasara olkapäällä metsissä eri puolilla Suomea. Malminetsinnässä ansaitsin koulunkäynti- ja opiskelurahani. Viimeistä

lukiovuotta edeltävän kesän olin kuitenkin poissa ”kullan etsinnästä”. Olin Kuopiossa rakennuksella lautapoikana. Tällöin Poukaman lentopallokentältä löytyi Kulta, jonka kanssa olen edelleen naimisissa. Lapsiakin on kaksi ja lastenlapsia viisi.

Vajaan kymmenen vuoden opiskelureissun ja varsinaisen ammattini aloittelun jälkeen vuonna 1970 muutto Helsingin seudulta Kuopioon tuntui paluulta kotiin. - Oppilaatkin täällä eläviä Etelä-Suomen jörökkeihin verrattuna. - Täällä myös riitti metsiä pitkiin hiihtelyihin. Perjantai-iltana lähdin ja sunnuntai-iltana palasin. Joskus löytyi valmiiksi poljettua latua. Tekijöiksi osoittautuivat puijonlatulaiset.

Niinpä liittyminen Puijon Latuun v. 1982 oli paikallaan. Samana vuonna minut valittiin johtokuntaan (nykyinen nimi hallitus). Putkosen Eikan kanssa tehtiin Puijon Laturetken latua ja junailtiin syksyisiä polkuretkiä. Eikalta myös opin miten yövytään ulkona talvella. Grönlannin ylitukseen en kuitenkaan uskaltanut lähteä.

Jo työssäni totuin olemaan ”sekatyömies”. Ensimmäisen oppituntini aihe oli

ohrapuuron keittäminen. Sitten opetin matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa ja tietotekniikkaa. Latutoiminnassani on ollut hallitustyöskentelyn lisäksi lehden toimittamista, melontaa, retkiluistelua, retkipiiloja, geokätköilyä, sauvakävelyä, vaelluksia, retkiä, rahastonhoitoa, majanhoitoa.

Auskultointiani ohjaava tri Yrjö Juve antoi elämänohjeeksi: *Jokaisesta hatun nostosta ei tarvitse pyytää palkkaa.* Sanon saman ajatuksen latulaisille kannustaakseni heitä talkootyöhön sanoilla: *Jos annat jotakin toiselle, niin se ei ole itseltä poissa.*

- Ensio -

Puijo Latu ry:n syyskokous

Puijon Latu ry:n syyskokous pidetään **keskiviikkona 21.11.2012 klo 18.00** alkaen Ravintola Lounas-Salongin kabinetissa, Kasarmikatu 12 Kuopio. Sisäänkäynti Torikadun puolelta. Kokouksessa käsitellään sääntöjen kohdassa 13 määritellyt asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa joukolla päättämään!

Hallitus

Syyskokouksen tueksi

Syyskokouksessa käsiteltäviä asioita järjestäytymisen ym. lisäksi muun muassa:

Päätetään seuraavaa tilikautta 2013 koskevat jäsenmaksut.

Hyväksytään seuraavaa tilikautta koskeva toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Päätetään seuraavana tilikautena maksettavien palkkioiden (2012 puheenjohtaja 100 € ja hallituksen jäsenet 50 €) ja kulukorvausten perusteet (2012 autolla talkooajosta enintään 0,40 €/km.).

Päätetään hallituksen jäsenten lukumäärästä (nykyisin 8).

Valitaan hallituksen varsinaiset jäsenet erovuoroisten tilalle ja kaksi varajäsentä.

Erovuorossa ovat Leena Haatainen, Ensio Holopainen, Markku Hynninen ja Kirsi Tuppurainen. *Hallituksessa jatkavat* Tarja Lyyra, Paula Määttänen, Martti Rissanen ja Veikko Saikkonen. *Varajäsenet v. 2012* ovat Heikki Väisänen ja Merja Örmälä.

Valitaan tilintarkastajat ja varatilintarkastajat tarkastamaan vuoden 2013 tilit.

Päätetään, miten yhdistyksen kokouskutsut ja tiedonannot julkaistaan.

Vapaata keskustelua.

Tule ja vaikuta!

Tuvan henki

Olemme vetäneet ahkioita aurinkoisen päivän autiossa tunturissa. Päivän aikana emme ole tavanneet muita kulkijoita, kaukaa kuitenkin nähneet muutaman kelkkaraidon. Kulkeminen ei ole ollut kovinkaan rasittavaa, sillä avotunturissa oli hankikanto ja loppumatkasta alla kova kelkkaura. Yöasennon paikaksi on mahdollista valita joko porokämpä, jonka kunnosta meillä ei ollut tietoa, tai pystyttää kota johonkin lähimaastoon.

Ensimmäinen vaikutelma lautarakenteisesta porokämpästä ei ole kovinkaan mairitteleva. Pystyssä se vielä on eikä ulko-ovikaan repsota auki kuten monissa hoitamattomissa kämpissä. Ympäristössä on runsaasti kelkan jälkiä, joten kyllä täällä on vierailtu ahkerasti. Ovi narahtaa pahaenteisesti raottaessamme sitä. Eteisessä näyttää olevan tarvekaluja ja kas kummaa, ilmeisesti aika äskettäin tuotuja polttopuita. Ei ole siisti, mutta ei varsinainen roihalakaan. Tupapuoli ei ole koolla pilattu, mutta lyhyehköllä ja kuhmuraisella laverilla mahtuisi makoilemaan hyvinkin jopa neljä-viisi kulkijaa. Pienen ikkuna ääressä on vaatimaton pöytä ja toisessa nurkassa ruosteinen pystymallinen kamina. Ei tee tupakaan kummoista vaikutusta, siisteydenkin kanssa on niin ja näin.

Istahdamme laverin reunalle ja arvomme, jäädäkö kämppään vai pystyttää Tiipii. Eihän tämä asumus vedä vertoja edellisen yön metsähallituksen ylläpitämälle varsin siistille tupaselle, jossa olimme lepäilleet kaksi yönseutua. Huhtikuisella päivällä on pituutta eikä kellokaan taida olla kovin paljoa, joten hyvin ehtisimme ja jaksaisimmekin pystyttää Tiipiin, mutta pitkäkhön aprikoinnin jälkeen päätämme sittenkin yöpyä tupasessa. Päätöksen tehtyämme siirrämme varusteet sisätiloihin. Ennen yöksi asettumista teemme vielä 'retken' vajaan kilometrin päässä olevalle Norjan rajalle. Naapurin puolelle emme kuitenkaan pääse, sen estää hyväkuntoinen poroaita. Matkalla havaitsen ahman jälkien menevän reittimme poikki – idästä on tullut ja länteen mennyt.

Toverini päättää tehdä tulet kaminaan. Kovasti se savuaa, mutta aikansa tuherrettuamme veto paranee ja savu hälvenee. Päivällisruuankin saamme valmiiksi. Olo alkaa tuntua viihtyisältä, kun kaminassa humiseva tuli lämmittää sisätilan ja samalla sen päällä valmistuu lumesta vettä.

Hyvin meitä nukutti tuossa kämppähahasessa eikä korttokaan häirinnyt uniamme. Tosin emme ole moisia tarinoita kuulleetkaan tästä kämpästä, joistain muista kylläkin. En tunne aamulla haikeutta lähtiessämme jatkamaan matkaa, mutta tyytyväinen olin kämpän antamaan suojaan, ja niin taisi olla toverinikin. Suurta kaipuuta tulla sinne toistekin en tuntenut ja seuraavan syksyn reissullamme emme käyneet edes tarkistamassa tupasen kuntoa. Mutta miellyttävät muistot minulle siellä vierailusta on jäänyt ja mielihyvin siinä toistekin yöpyisin, mikäli tarve tulisi.

Aika monessa autiotuvassa ja laavulla olen käynyt ja vierailujeni perusteella jakaisin ne karkeasti kolmeen kategoriaan. Ykköskategoriaan kuuluvat paikat, jonne pitää tulla toistekin – nimenomaan pitää tulla, sillä niissä on se jokin. Sitten ovat ne, joissa olen

viihtynyt, joihin on mukava tulla toistekin, mutta joiden henki on ollut varsin neutraali. Edellä kuvattu porokämpä kuuluu erikoislaatuudesta huolimatta tähän kakskategoriaan. Viimeisenä tulevat sitten kämpät, joissa kyllä voi vanheta yhden yön, mutta joihin tulee toiste vain pikku pakon edessä kuten kehnon sään vuoksi. Tällaisia hollitupia on yllättävänkin paljon. Itse tuvissa, kämpissä tai ympäristössäkään ei ole mitään vikaa, mutta kun niissä vain ei viihdy! Vika taitaa olla minussa.

Mutta ne ykköskategorian tuvat, kämpät ja laavut, niitä minä kaipaen ja koetan sisällyttää ne kerta toisensa jälkeen vaellusteni yöpaikoiksi. Ei minulle ole vielä selvinnyt, miksi voin tehdä pitkäkhökin lisälätkän näille asentopaikoille. Jossain se on itse tupanen, jossain toisessa paikassa ympäristö, jokin muu kolmannessa. Ehkäpä suurin tekijä on se, ettei tupanen sijaitse vilkkaan reitin varrella, vaan siellä saa viettää yönsä yleensä joko omien vaellustoverien kanssa tai muutaman hyvin samanhenkisen vaeltajan kera.

Oahujoen autiotupa on sivussa valtavylistä. Kämpän lähiympäristön erinomaisuudella ei voi kehuskella, mutta siellä olen viihtynyt ja lähes joka kerta Lemmenjoen kultaluueille suuntautuvilla reissuilla yö Oahujoella on kuulunut ohjelmaan. Olisikohan vaikutusta heti joen takaa alkavalla tunturialueella? Usein väitetään, että tuvan remontointi vähentää viehätystä, mutta kyllä Oahujoen tupa on jopa entistäkin kiehtovampi uusine valoisine lautakattoineen.

Jos ei Oahujoella ole silmiä hivelevällä asuinkentällä, niin Vaskolompolon autiotuvan ympärillä on sitten upeaa kenttää sitäkin enemmän. Sinnekin saavuin ensimmäistä kertaa kevättälvella ja jo tupaa lähestyessäni taisin menettää sille sydämeni. Autiotupa itsessään on samaa kaliperiä Oahujoen kämpän kanssa – siis vakiomalli. Mutta jotain siinä on! Palasin sinne jo seuraavana syksynä, ja molemmilla kerroilla vietimme tuvassa kaksi yötä. Palava on halu palata vielä kenties useinkin – varsinkin kun vajaan kymmenen kilometrin päässä olevan Doggejavrin vierellä olen nähnyt Lapin upeimman ja laajimman telttailuun sopivan kentän!

On toki muitakin ykkösluokan kämppiä ja asentopaikkoja, mutta ei niitä riitä jokaiseen erämaahan. Saariselällä on muutamia mieleisiä laavuja, mutta harvaa tupaa kaipaen – mutta enpä minä kaikissa ole vielä ehtinyt käymäänkään. Useimpiin toki asetun mielelläni, jos sattuvat reitin varrelle, mutta vain Kivipään tuvalle teen mutkan aina kun mahdollista. Ehkä mielenkiintoisin tupanen, jonne tekee mieli palata, on Kapperalon autiotupa. Komeudella se ei voi kehua, sijaitsee suuren jängän reunalla ja matkaa Nunnasen tielle on vain muutama sata metriä. Kävijöitä ei vieraskirjan mukaan ole riesaksi asti. Olisikohan liiankin lähellä maantietä, jolloin 'oikeat' vaeltajat eivät sinne löydä tietään. Taisipa Kempinenkin yöpyä siinä Naskama-reissullaan.

Tuvan henki, niin – mistähän se muodostuu? Ei se ole minulle vielä täysin valjennut, mutta ehkä saan ahaa-elämyksen jossakin mielituvassani uneen vaipuessani.

Poro

ENSILUMEN hiihtoviikko la 1.12. – la 8.12.2012

Puijon ja Joensuun Latujen perinteinen ensilumen hiihtoviikko **Kiilopäällä**.

Lähtö lauantaina 1.12.2012 molemmista paikoista n. klo 5. Paluumatkalle lähtö Kiilopäältä lauantaina 8.12.2012 klo 8.30.

Majoitusvaihtoehdot Kiilopäällä: Hotelli Niilanpää 1 ja 2 hh; Rivitaloyksiö (2 hengelle); Rivitalo huoneisto (3-4 hengelle, ei aamupalaa); Lomahuoneisto (3-4 hengelle); Pohjan Tytär (2 hengelle); Paritalomökki (2-3 hengelle). Hotellin, rivitaloyksiön ja Pohjan Tyttären majoituksen hintaan sisältyy aamupala, muihin majoituksiin aamupalan saa lisähinnalla. Hintoihin ei sisälly muita aterioita. Majoitukseen sisältyy maksuton savusaunominen tiistain vuorolla. Etukäteen tilattu koko viikon päivällispaketti tarjoushintaan.

Bussikuljetus sekä Kuopiosta että Joensuusta. Myös pelkkä kuljetus mahdollinen! Matka on tarkoitettu ensisijaisesti Puijon ja Joensuun Latujen jäsenille, mutta mikäli tilaa on, myös muut Savo-Karjalan latualueen latulaiset ovat tervetulleita. Todennäköisesti eritoten busseissa on vapaata tilaa!

Matkan järjestelyissä noudatetaan Puijon Ladun matkaehdoja.

Hinta- ym. tiedustelut ja varaukset ensisijaisesti sähköpostilla:
Pekka Tikkanen, pekka.tikkanen@ppa.inet.fi,
puh. 040 501 0345.

Haaskaa haaskalla

Joulupukin kotitunturilla käynti on venähtänyt reiluksi viikoksi. Nopeimmat (geokätköilijät) selviävät tuosta reilusta maratonista vuorokaudessa, kun kulkevat valmista ”tietä”, mutta me olemme kulkeneet paluumatkan omia polkuja Kolsan Kivikkomurustojen kautta, pahimmat louhikot kuitenkin kiertäen.

Viimeiseksi yöpaikaksi valittiin Naltion autiotupa. Lähikämpänä se on ennen jäänyt käymättä. Tupa osoittautui viehättäväksi paikaksi, kunhan tuuletti edellisen yön letunpaistajien käryt pois. Lienevät olleet tämän alkukesän 2012 ainoat kävijät. Matkaväsymys alkaa painaa porukkaa, ja niinpä päätetään palata Kemihaaraan suorinta reittiä. Kuopuskin lupaa vaikka uida Vieri- ja Keskihaarojen yli. Minulla on alkamassa viimeisen päivän apeus. Nyt tämä loppuu. Niinpä ehdotan istumataukoa. Tuijottelen Naltiohaaran vesien verkkaista lipumista. Toisella korvalla kuuntelen korppeja. Siirtyvät kauemmaksi joesta. Jatkamme matkaa.

Hätkähdän, kun polulla on isoja mustia paskakasoja. Tuorein vielä melkein höyryää. Polku muistuttaa metson rypypaikkaa, mutta nyt kylpijä on ollut paljon suurempi. 10 metriä sivussa on valkea täysin ehyt (!) hirven luuranko. Vieressä on juuri paloiteltu hirven ruho punaiset lihat auringossa kypsymässä.

”Jos löydät karhun tappaman hirvieläimen, poistu välittömästi paikalta tulosuuntaasi. Karhu on todennäköisesti lähistöllä lepäämässä, vaikka ei olekaan näköpiirissä”. Opaskirjojen neuvot ovat kirikkaana mielessä, mutta ...

Päättän tarjota karhulle tilaisuutta pitää meitä niin hölmöinä, että emme edes huomaa katettua ruokapöytää, vaan kävelemme ohi pysähtymättä. Sitä paitsi korpithan äsken saattelivat hänet sivummalle päivälevoille. Ei oteta edes yhtä valokuvaa. Tytöt seuraavat tiiviisti perässäni, mutta mitä tekee luihin ihastunut Henri? Onneksi viimeisenä kulkeva Riitta saa hänet pysymään erossa haaskasta.

Jatkamme kapeaa rantapalletta pitkin eteenpäin. Kevättulvan rantapajukkoon nostama musta levä tarttuu jalkoihimme. Vasemmalla on kymmeniä metrejä leveä joki, oikealla ylipääsemätön suo. Takaisin kääntyminen olisi aiheuttanut ylimääräisen päivän vaellukseemme.

Kahlaamme Vierihaaran yli. Yksi osa seikkailustamme jää taakse. Edessä on enää kahluu Keskihaaran yli ennen Kemihaaran Lomaa.

Ensio H

PS. Puijon Latulaisen 2/2012 juttuun ’Hirvi vai Karhu’:

Hirvi oli kihnuttanut itseään lahoon kantoon mahdollisesti hirvikärpästen toukkien aiheuttaman kutinan takia. Hangella olleet kellanruskeat läikät olivat hirven karvoihin tarttunutta puulahoa, mutta oliko ’olinä’ tuskaa vai mielihyvää, jäi arvoitukseksi.

Nopea ensiapu - nopeampi toipuminen

Haataisen Aulis kääntää lettua elokuun jäsenillassa Pilpassa. Tuttuakin tutumpi näky meille latulaisille. Muistissa on, kuinka kesäkuussa jäsenillan tunnelma oli erilainen, kun huolestuneina kyselimme mitä Aulikselle kuuluu. Menemme laavun tulilta hieman sivummalle ja kysyn häneltä, mitä nyt kuuluu?

Kyllähän tämä on jo parempaan päin, sanoo Aulis, onneksi sain apua riittävän rivakasti. Sairauskohtaus kun tuli yllättäen ja arvaamattomasti. Ikiliikkuja Aulikselle se sattui 3.6. sunnuntai-iltapäivällä. Jalat pettivät ja hän kaatui lattialle, myös puhe meni epäselväksi. Onneksi, edeltävän viikon tapaan, ei oltu enää Saariselän poluilla tai Aulis auton ratissa kotimatalla, sanoo Leena vaimo. Leena oivalsi nopeasti hätätilanteen ja Aulis pääsi pian ambulanssilla KYS:iin ja liuotushoitoon. Diaknoosissa hänellä todettiin vasemman aivopuoliskon halvaustila. Parin viikon kuluttua tuli siirto Harjulan sairaalaan, missä hän sai päivittäin toiminta- ja neurologista terapiaa. Lisäksi sairaala Neuronissa hän sai fysioterapiaa sekä hoitoa ja ohjeita hienomotoriikan hallintaan. Hyvä peruskunto vauhditti kuntoutumista ja Juhannuksen Aulis sai viettää kotosalla.

Miten aktiivinen liikkuja sitten kokee pysähdyksen ja uuden elämän tilanteen? Auliksen sanoin, aluksi oli matalapainetta kun aktiivinen liikkuja joutuu hoidettavaksi. Isommat hankaluudet ovat kuitenkin jo takana, toki pienempiä arjen ongelmia sattuu edelleen. Joskus kengät menevät väärin jalkoihin, napitus on hieman persoonallisempaa tai pankkitunnusta on tunnusteltava toinenkin kerta. Halu kuntoutua, positiivinen perusasenne ja päivittäiset harjoitustehtävät vievät kuitenkin eteenpäin. Nykyisin myös netistä löytyy aivojumpaa (mm. papunet.net), joka on tullut tutuksi. Lisäksi on tietysti päästävä ulkoilemaan ja päivittäinen sauvakävely ja mökkitontilla puuhastelu virkistävät. Syyskuussa sitten selviää, saanko ajoluvan takaisin, sanoo Aulis.

Ensiaputoimien käytännöt ovat muuttuneet vuosien varrella ja siksi ajoittain on tarpeellista käydä kurssilla tai muutoin tarkistaa tietämyksensä asiasta. Esim. aikuisen elvytyksessä nykyisin on 30 rintakehän painallusta ja 2 puhallusta sieraimiin. Sairauskohtaus voi sattua nuoremmallekin ja iän myötä riskit kasvavat. Sen vuoksi on syytä oppia tunnistamaan vakavat oireet ja oikeat toimenpiteet. Ensi alkuun käytäntöjä voi päivittää vaikkapa osoitteesta www.ensiapuopas.com, tai Punaisen Ristin kotisivuilta.

Martti R

Painelu-puhalluselvitys (PPE) on elottoman aikuisen ensiapu

Kun henkilö menettää äkillisesti tajuntansa, toimi näin:

1. Saatko henkilön hereille?

Herättele häntä puhuttelemalla ja ravistelemalla.

Henkilö ei herää.

2. Soita hätänumeroon 112.

Voit myös huutaa apua ja pyytää paikalla olevia tekemään hätäilmoitus numeroon 112. Hätäkeskuksen antamia ohjeita tulee noudattaa.

Käännä tämän jälkeen autettava selälleen, ja selvitä hengittääkö hän normaalisti?

3. Avaa hengitystie.

Ojenna autettavan pää leuan kärjestä nostamalla ja toisella kädellä otsasta painamalla. Samalla **katso, kuuntele ja tunnustele hengitystä**. Liikkuuko rintakehä? Kuuluuko hengityksen ääni? Tuntuuko ilman virtaus poskellasi? Arvio onko hengitys normaalia, epänormaalia tai hengitys puuttuu. Mikäli epäröit, toimi kuin hengitys ei olisi normaalia.

Hengitys ei ole normaalia tai se puuttuu.

4. Aloita paineluelvitys.

Aseta kämmenesi tyviosa keskelle autettavan rintalastaa ja toinen kätesi rintalastalla olevan käden päälle. Sormet ovat limittäin. Paina suurin käsivarsin kohtisuoraan alaspäin 30 kertaa siten, että rintalasta painuu 5 - 6 cm. Anna rintakehän palautua paineluiden välissä. Keskimääräinen painelutiheys on 100 kertaa minuutissa, eikä ylitä 120 kertaa minuutissa. Laske painelut ääneen.

5. Puhalla 2 kertaa.

Avaa hengitystie. Aseta suusi tiiviisti autettavan suun päälle ja sulje sormillasi hänen sieraimensa. Puhalla rauhallisesti ilmaa autettavan keuhkoihin. Puhalluksen aikana katso, että autettavan rintakehä nousee (liikkuu).

Toista puhallus. Kahden puhalluksen kesto on 5 sekuntia.

6. Jatka elvytystä tauotta rytmillä 30:2,

kunnes autettava herää: liikkuu, avaa silmänsä ja hengittää normaalisti, ammattihenkilöt antavat luvan lopettaa tai voimasi loppuvat.

Lähde: Punainen Risti

Helenan palstaterveiset

On kesä ja mittumaari. Helena Kajanus kuokkii palstaansa ja pohtii joko lämmittäisi Juhannussaunan. Laventeli kukkii ja peruna, juurekset, yrtit ynnä muut kasvit nousevat voimallisesti. Hän luomuviljelee ja sanoo, ettei ole koskaan myöskään keinokastellut vettä kantamalla. Sääherra määritelköön mikä on riittävästi kunakin vuonna.

Helena on myös puutarhapalstojen vastaava ja siten oikea henkilö kertomaan viljelysten hoidosta laajemminkin. Hän toivoo, että saisi paremmin tietoa palstanpidon lopettaneilta. Tällöin uusi innokas viljelijä voisi aloittaa hieman kohtuullisemmalla työllä tai kenties jotkut haluaisivat laajentaa aluettaan. Koko palsta-alueen voisi joskus myös kyntää, mikä olisi hyväksi maaperälle. Asiasta pitäisi kuitenkin sopia yhteisesti, koska palstoilla kasvaa perennoja. Lisäksi mukavuutta tuova lisä olisi jämäkkä taukopöytä omenapuiden siimekseen, minkä toiveen hän esittää hallituksen suuntaan. Palsta-asioissa Helenan tavoittaa puhelimesta klo 18 jälkeen 040 756 0924 tai [helena.kajanus\(miuku\)kuopio.fi](mailto:helena.kajanus(miuku)kuopio.fi).

Martti R

Helenan laventelit kukoistavat

Kuva: Martti R

Melontaretki Linnansaaren kansallispuistoon

6. - 8.7.2012

Eino Leinon liputuspäivänä töiden jälkeen pakattiin traileriin ja autojen katoille kulkupelit Linnansaaren kansallispuiston retkelle. Seuran retki äänestettiin talven mitataan ja Haukiveden mainingeissa voittajakohteen melanvedot sovitettiin kaikkiaan 12 melojan voimin. Paitsi, että mainingit puuttuivat.

Perjantaiehtoon ohjelmana oli meloa Tappuvirran lossilta Kirvessaaren retkisatamaan, käydä taloksi, tai tässä tapauksessa teltoiksi, ja nautiskella joutilaasta istuskelusta nuotiolla. Kajakkeja pakatessa lossirannassa norppa kävi tervehtimässä kotivesilleen aikovia. Hienoa luonnontuntemusta osoittaen väitin harvinaista otusta ensin majavaksi, kunnes minulle toisin todistettiin. Otetaanpa opiksi. Päivällä aikaisemmin Voinsalmen suunnalta lähteneet Pirjo ja Kauko soittelivat Kirvessaaresta, että saaren eteläiseen poukamaan mahtuu hyvin koko telta-armada majoittumaan. Ilma oli lähes peilityyni, kun kajakit lipuivat lossin kupeesta lounaaseen 7 kilsan verran kohti valmiita leiritulia.

Lauantain nuotteina oli meloskella etelän suuntaan ja pitää reilu maatauko Linnansaaren leirintäalueella, tutustua saaren torppaan ja kaikkea kiirettä kartellen kaarrella saariston sopukoissa. Päivän saldona oli muutama sääksen pesän bongaus, savumuikut kahveineen jäätelöllä Sammakkoniemen kahviosta, rantakäärmeeseen tutustuminen ja 30 kilsaa kimurantilla reitillä pilvipoutaisessa pikku tuulessa. Vesi oli vuodenaikaan nähden korkealla sallien puikkelehtia pikku salmista ja kannasten yli vaivattomasti. Aamulla Kirvessaaren jätetyille teltoille oli vaivaton palata. Yllätyksen järjesti Anita ollen meitä vastassa leirivahtina. Päivän melonta, iltainti ja ruokailu korjasivat illan mittaan satoaan ja teltan kutsu oli puoleensavetävämpi kuin edellisenä iltana.

Sunnuntaille lupailtu pieni kuurorintama loppui jo ennen kuin pääsimme vesille kymmenen maissa. Suuntasimme luoteeseen katsastamaan mainostetun Myhkyrän retkisataman. Paikka on maineensa veroinen. Hiekkainen kannas kahden kallioisen saaren välissä on takuulla seuraavan retken tukikohta. Hieno paikka toisaalta houkuttaa muitakin paikkaan ihastuneita. No, sopu sijaa antaa.

Päivätaukopaikaksi valikoitui Huhhinsaaren retkisatama palveluineen. Viimeiset eväät ja osa porukkaa suuntasi Voinsalmen suuntaan. Ennen lossirantaan karauttamista katsastettiin Kelvetsaaren ja Saavisaaren välikön miltei läpipääsemätön ruovikko. 50 metrin matka tuntui loputtomalta kun näkyvissä oli vain pala taivasta ja vihreä muuri edessä. Läpi päästin kunnialla, parilla ärräpäällä ja peruutuksella. HAUSKAA ainakin oli. Tästäkin vielä puhutaan jälkikäteen.

Retki sujui loppuun saakka käsikirjoituksen mukaan. Tai niinhän sitä voisi luulla. Kajakkeja pakatessa automme keskuslukko meni päälle ja arvatenkin avaimet roikkuivat siinä vaiheessa virtalukossa. Per... Olin luovuttamassa ja iskemässä lasia sisään kun Matti ja kumppanit riensivät avuksi. Takaoven lasi oli sen verran raollaan, että saimme ututettua rautalankaa tiivisteen välistä ikkunaveiviin ja avattua ikkunaa vähä kerrallaan. Vaimo kömpi ikkunasta sisään avaamaan ovet. Olipa helpottunut olo.

Loppu hyvin, kaikki hyvin ja suunnaksi aakkosasema Varkaudessa. Matkaa retkellä kertyi kaikkiaan 58 km.

Linnansaaren kansallispuiston maisemat ovat sen verran lumoavat, että se tulee olemaan kohteena vielä monta kertaa. Seuraavalla kerralla vesi voisi olla matalalla paljastaen puiston kaikki hienot hiekkarannat. Tällä kertaa ne lymysivät rantavesien peitossa.

*-Kajakkipummi, Timo Tuppurainen-
myös kuva kirjoittajalta*

Vettä alla ja yllä

Olipa erikoinen kesä. Vettä riitti yllin kyllin vesistöihin ja hyvin tuota tuli taivaaltakin. Silti, vajakirjan merkintöjen mukaan, melontatapahtumat vetivät porukkaa mukavasti.

Suomi Meloo -viestiin lähti joukkue välivuoden jälkeen ja reissu kuului olleen kaikin puolin mukava. Reissuun tosin mahtui myös läheltä piti -tilanne Konnekoskessa, kun melojan jalka takertui peräsimen naruun kajakin kaatumisen yhteydessä. Jalkineiden ja housujen olisikin hyvä olla ilman takertuvia ”osia” eikä kajakissa saa olla turhia löysiä naruja tms, joihin voisi jäädä kiinni.

Juhannus Hossassa ja jokiretki Osmajoelle Varkauteen olivat ensi kertaa ohjelmassa ja niistäkin palasi kotikonnuille tyytyväisiä retkeilijöitä. Selvimmin epävakainen keli näkyi kesä-heinäkuun keskiviikkomelonnoissa. Myös omatoimimelontojen lähtöjä Pilpasta oli viime vuosia vähemmän. Sen sijaan elokuun mukavat illat vetivät runsaasti vesille lähtijöitä Pilpasta. Elokuun kuutamomelonnalla sää suosi ja kuu teki siltaa viimevuotiseen tapaan. Särkässä kahvilla, maissin ja makkaranpaistossa oli 15 melojaa Puijon Ladusta ja Kallan Melojista.

Kesän aikana oli kaksi peruskurssia ja muutamille ryhmille järjestettiin tutustumismelontoja. Olimme myös järjestämässä Veli-Matti Lehtosen vetämää melontaohjaajakurssia, jolta saimme joukkoomme kolme uutta ohjaajaa. Lisäksi kaksi ohjaajaa toimii Kallan Melojien lisäksi myös meillä. Molempia hyödyttävää yhteistyötä.

Uimahallivuorot alkavat taas marraskuussa. Hallissa on hyvä harjoitella lisää kajakin käsittelyä ja turvallisuusasioita. Kajakkipooloakin lienee ohjelmassa. Kokeneemmilta voi aina kysyä vinkkejä ja opastusta.

Ensi kesän tapahtumia suunnitellaan jo syksyn aikana. Kerro, jos sinulla on ehdotuksia! Jos haluat ryhtyä vetämään melontatoimikuntaa, niin ota yhteyttä paavo.jaakkola(miuku)lehtikuusikko.fi. Omat melontani jäivät tänä kesänä melko vähille, mutta onpahan varaa parantaa ensi kaudella.

Melontatoimikunnan puolesta, liikunnallista syksyä!

Paavo Jaakkola

Elokuussa Osmajoella

Kuva: Antti Luoranen

Uimahalliharjoittelua lauantaisin, marraskuu-maaliskuu

Puijon Ladun melontaharjoitukset Niiralan uimahallissa alkavat la 3.11.2012 klo 18. Ensimmäisellä kerralla hallille viedään kajakkeja, jotka pestään ennen kuin ne viedään altaalle.

Uimahallissa harjoitellaan melontatekniikkaa ja turvallisuutta sekä pelaillaan palloa. Hallissa on hyvä kokeilla kaatumista tai opetella ohjatusti esim. eskimokäännöstä.

Halliharjoituksiin ei tarvitse ilmoittautua. Nähdään uimahallilla lauantaisin klo 18. Avainhenkilö on avaamassa hallin ovea klo 18:10 saakka, joten tule paikalle ajoissa!

Uimahallivuorojen tarkemmasta ohjelmasta ja vuorojen peruutuksista ilmoitetaan nettisivuilla www.puijonlatu.fi ja sähköpostilistalla "pilpanmelojat".

Lisätietoja: luoranen (miuku) luukku (piste) com, tai puh. 040 539 4767.

Lue myös halliohjeet: www.puijonlatu.fi/melonta/halliohjeet

Vuokrattavat retkitavarat

	Yhteyshenkilö	Puh.	Viikk o	La – Su	Vrk
Vaellustelttä, 3 hlöä	Veikko Saikkonen	050 548 4613	15€	9€	3€
Vaellustelttä, 2 hlöä, 2 kpl	Veikko Saikkonen	050 548 4613	10€	6€	2€
Rinkka	Veikko Saikkonen	050 548 4613	10€	6€	2€
Ahkio, 4 kpl	Risto Häyrinen	040 067 8833	20€	12€	4€
Retki/eräsukset, 2 paria	Risto Häyrinen	040 067 8833	10€	6€	2€
Trangia	Risto Häyrinen	040 067 8833	5€	3€	1€
Lumikengät, useita pareja	Ensio Holopainen	040 019 1053	5€	3€	1€
Kasviskuivuri	Ensio Holopainen	040 019 1053	5€	3€	1€
Kuomuperäkärri	Ensio Holopainen	040 019 1053	25€	15€	5€
Kävelysauvoja	Ensio Holopainen	040 019 1053	4€	2€	1€
Kanootit	Heikki Väisänen	050 060 0778		(kts. www-sivut)	
Tanskan pyöräilykartat	Riitta Karhunen	040 758 6844			

Vuokrat Puijon Latu ry:n tilille 232918-120576 (IBAN: FI19 2329 1800 1205 76, BIC: NDEAFIHH). **Viestikenttään: vuokraaja, väline ja aika.** Vuokraan lisätään toimitusmaksu 5€, mikäli nouto ja palautus eivät tapahdu Pilpan aukioloaikoina.

Heinätalkoissa

Kun on heinää ja heinäseipäitä, tarvitaan myös heinätalkoolaisia. Kuopion kaupungin ja Puijon Ladun yhteiset heinätalkoot vetivät taas mukavasti väkeä Pilppaan. Heinä oli hiljattaisen niiton jäljeltä vielä tuoreahkoa, joten seipäitä tuli hieman tavallista enemmän. Seivästyksen kohteena oli Pilpan majan piha-alueet ja siksi kaikki heinä niitettiin viikatteilla. Niittyjen vuoro tulee sitten kukinnan jälkeen elokuussa ja se onkin jo konetyötä ja perinneniittyjen hoitoa. Käden liikkeistä huomasin, että reilut parikymmentä talkoolaista, olivat olleet näissä hommissa aiemminkin. Myös jutustelujen tunnelmat käväisivät usein siellä nuoruuden saroilla ja heinäladoissa. Talkoot päättyivät tietysti talkoosaunaan ja talkoomurkinaan. Alue siistiytyi ja heinähelmaiset seipäät kansoittivat pihapiirin. Hyötyliikuntaa ja nostalgiaa heinäkuun helteessä, hyvänparasta meille kesän lapsille.

Martti R

Sanna Mattila heinätalkoissa

Kuva: Martti R

Litokaira

Retkikohde matkan varrella

Moni meistä Kuopion latulaisista on ajanut pohjoiseen keskireittiä Pudasjärven ja Ranuan kautta tavoitteena Lapin tunturit ja autiotuvat. Samalla tulee ohittaneeksi Suomen suurimman napapiirin eteläpuolisen erämaa-alueen hyvinkin läheltä. Pudasjärveltä reilu 30 km pohjoiseen on länteen eroava tienhaara, jonka viitassa lukee Yli-Siurua. Siitä alkaa Kaljatien nimellä tunnettu yhteys läntisiin pitäjiin. Keskioluen myynnin vapauduttua osa kunnista ei halunnut alueelleen tuota pahetta, joten janoisimmat joutuivat hakemaan juomansa naapurista. Metsähallitus aloitti samoihin aikoihin laajat hakkuut Siuruanjoen takaisilla korpimailla ja teki puun kuljetusta varten uuden tieyhteyden läpi tiettömän kairan. Samalla avautui myös oluelle reitti lännestä itään. Nyt tie palvelee etelästä tulevia retkeilijöitä, jotka aikovat vaellukselle Litokairan selkosille.

Litokaira on n. 10 x 40 km laajuinen tietön ja lähes poluton suoerämaa. Reilu 2/3 on suota ja loput soiden välisiä saarekkeita ja laajempia selänneaita. Vesistöt ovat pieniä latvavesiä, vain kairan länsirajana virtaava Kivijoki on mainittavampi vesireitti. Pääosa soista on avoimia aapoja, mutta sekaan mahtuu myös pienipiirteisiä rämeitä ja korpia. Soiden reunamat ovat paikoin harmaana riukuuntuneista keloista ja veden vaivaamista männyntarresteista. Aapojen väleissä ja saarekkeissa olevissa metsissä on todellista koskemattoman erämaan tunnelmaa. Korkeuserot ovat pieniä, ja vain muutama selänne kohottautuu näköalapaikaksi ympäröiville soille. Seutu on perinteistä poronhoitoaluetta, josta merkkinä on mm pohjoisosassa oleva erotusaita kämppineen. Vaikeakulkuisuutensa vuoksi alue säästyivät hakkuilta ja ojituksilta, ja se rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi v. 1988.

Soiden suojassa rimmillä ja allikoissa elää monipuolinen vesilintujen ja kahlaajien joukko, ja erityisesti hanhien pesimäalueena seutu on merkittävä. Maailman nopeimmaksi eläimeksi sanotulla muuttohaukalla on Litokairassa useita reviierejä. Suurpedot kotkasta karhuun viihtyvät metsäsaarekkeiden erämaisessä rauhassa. Tunnettu luontokuvaaja ja kirjailija Jorma Luhta tuntee kairan läpikotaisin. Useissa hänen kirjoissaan on kuvia alueen luonnosta, ja erityisesti kuvateoksen Muuttohaukka-taivaanjumala loistava kuvitus on pääasiassa Litokairasta. Luhta on kirjassaan Litokaira kuvannut seutua osuvasti: "Salomaa on ylivertaisesti laajin tietön erämaa Suomessa napapiirin eteläpuolella. Oulun ja Lapin läänien rajalla sijaitsevassa Litokairassa metsät, salojärvet, rimpisuot, korpipurot ja kelorämeet muodostavat erämaakokonaisuuden, jonka ydinosat ovat häkellyttävän luonnontilaisia ja jossa asustaa ylväin erämaaeläimistö".

Alue on talviretkelijälle erinomainen kohde. Hankia on mukava sujutella yli jäätyneiden allikoiden ja takertavien varvikkojen. Ahkiossa kulkee helposti muutaman päivän varusteet, sillä maat ovat tasaisia ja lumi kantaa metsäsuksia jo keskitalvesta alkaen. Hiihtäjän kannalta suurissa aapasoissa ja tunturipaljakassa on paljon yhteistä; on väljyyttä katseen rientää ja kulkeminen on vapaata vailla reittejä ja esteitä. Viima kovettaa hangen aikaisin, mutta toisaalta tuuli ja lentävä lumi peittävät näkyvyyden ja jäljen hetkessä. Marraskuussa, kun pakkaneen ehtii ennen lumia hyytämään suot ja jäätämään järvet, aukeaa myös jalkamiehelle vapaat väylät, mutta ei kaikkina syksyinä. Joka haluaa kokea suoluonnon elämän heräämisen ja kahlaajien soidinmenojen kiihkeyden, hän joutuu tarpomaa kevätvetisillä soilla, mutta silloin saa varmasti olla omillaan.

Metsähallitus ylläpitää Litokairassa kolmea autiotupaa ja kolmea laavua. Lisäksi on pari muuta tupaa, joissa pienempi porukka tarvittaessa yöpyy. Eteläisin kömmänä on vanha ja lintaan painunut Syrjäojan entinen niittysauna Isosuon lounaisreunalla olevassa kuivanmaan saarekkeessa (KKJ 7286772, 3467371). Sen kautta kannattaa poiketa, sillä maalattiainen tupa on harvoja vielä hahmollaan olevia entisajan niittykämppejä. Sitä ei mainita mh:n opasteissa, mutta kyllä se vielä tuulen- ja sateensuojan antaa vaikkapa kahvitauon ajaksi. Syrjäojan kämpästä suon yli noin kolme km pohjois-koilliseen on Kuusikkosaaren hyväkuntoinen ja lämmin autiotupa. Iso-Litjojärven kaakkoisreunalla on kaksikin tupaa: Litjonpalossa, noin sata metriä rannasta on mh:n iso, hieman kalsea kelokämpä ja Litjo-ojan luusuassa pieni parin hengen hirsitupa, jossa talvellakin tarkenee. Tälle entisen metsäkämpän liiteristä tehdylle tuvalle ei ole puuhoiltoa, mutta ahkiollisella klapeja haettuna läheiseltä Litjonpalon autiotuvalta lämmittää pikkuruista kamiinaa pitkään. Pohjoisempana, Kivijoen mutkassa, juuri suojelualueen ulkopuolella on Tervonniemen autiotupa. Tuvan kautta kulkee kelkkareitti, seikka joka saattaa joitakin rauhaa hakevia hiihtäjiä häiritä. Paikallisella metsästysseuralla on maja ja sauna alueen itärajalla Tervonojan mutkassa (KKJ 7300986, 3469019). Metsästyskauden ulkopuolisena aikana tupa on avoin ja satunnaisen kulkijan käytettävissä, kunhan siivosti elää. Laavuista pohjoisin on Hukarin laavu Kivijoen varressa. Tervon laavulle pääsee pitkoksia myöten Papinpalosta, ja siitä nelisen km lounaaseen piileskelee Haaramaan laavu. Äijönjärven koillisrannalla, kuivan maan kannaksella, on huollettu tulipaikka.

Etelästä retki on hyvä aloittaa edellä mainitulta Kaljatieltä. Ennen alueen rauhoitusta ehdittiin tieltä tehdä pohjoiseen suuntautuva metsäautotien pohja Sumusuon länsilaidalle. Talvisin huoltomiesten kelkkaura seurailee yleensä tuota väylää, joten siitä on hiihtäjän helppo lähteä. Ranuan suunnalta tulee pistotie Papinpalon info-taululle, josta alueen ainoaa merkattua polkua pääsee pari km Tervonsuon lintutornille ja laavulle. Lännen puolella,

Kivijoen takana on turvesoille menevä tie, josta on hyvä lähteä joen yli vaikkapa Honkakosken talon kohdalta. Metsäautoteiden auraustilanne kannattaa ennen talviretkettä kysyä Syötteen luontokeskuksesta. Kaljatie ja turvetie ovat yleensä aurattuja, muut epävarmoja.

Retkeilijän on hyvä hallita liikkumisen ja suunnistuksen perustaidot, sillä monisokkeloinen maasto on haasteellinen suunnistaa. Sulan maan aikaan märät suot, niillä upottavina virtaavat purot ja alkukesästä joskus piinaavaksi yltyvä räkkä lisäävät vaikeusastetta. Litokairassa on kokoonsa nähden varsin kattava tupien ja leiripaikkojen verkko. Alue on ehjä erämainen kokonaisuus, johon voi hyvinkin toteuttaa muutaman päivän vaelluksen. Tuvat ja laavut ovat hyvät perusta reitin suunnitteluun, ja tilapäinen leiriytyminen on sallittua muuallakin. Avotulen tekoon on syytä kysyä lupa Syötteen luontokeskuksesta.

KooJii (myös kuva)

Mikä ihmeen Speedminton?

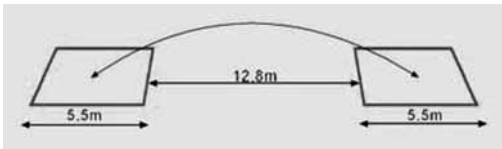
Keskiiviikkoiltana 30.5.2012 kokoontui rohkea puijonlatulaisten joukko kokeilemaan Suomeen rantautuvaa uutta mailapeliä, Speedmintonia. Peli oli uusi tuttavuus kaikille kokeilijoille ja erilaisia kommenttejäkin kuului: Hauskaa, hei minä osuin, alussa helppoa, minne pallo meni? mitä se tuolla kuusessa tekee? miten pallon saa katolta pois? sangen hikistä, hengästyin... JiPii! Täähän on hauskaa!

Pelaa missä haluat!

Helppimmillaan Speedmintonia voi pelata piholla, puistoissa, kentillä. Se ei vaadi verkkoa tai rajoja – otat vain mailat ja pallon esiin ja alat kaverisi kanssa pelata Speedmintonia. Maila on squashmailan kaltainen, vain varsi on lyhyempi. Pallo puolestaan muistuttaa sulkapallon palloa, mutta se on materiaaliltaan muovinen ja näin ei niin tuuliherkkä kuin sulkapallo. Pelivälineet myydään kassissa, jota on helppo kuljettaa selässä vaikka lenkkeilyn aikana ja tarpeen tullen voi pysähtyä ja pelata Speedmintonia. Silloin lenkin aikana tulee kehitettyä sekä kestävyyskuntoa että kehon liikehallintaa.

Pelaa kisailemalla!

Enemmän haastetta Speedminton peliin saa piirtämällä maahan pelirajat. Tässä pelissä ei ole verkkoa, vaan peliä pelataan paria vastaan omalta pelialueelta ja yritetään saada pallo osumaan maahan vastustajan pelialueelle. Pelaajan pelialue on mahaan piirretty neliö (5,5 m x 5,5 m) ja 12,8 m:n päässä on vastaavanlainen neliö vastustajalla. Pelaaja pelaa Speedmintonia omalla pelialueellaan tavoitteena saada löytyä pallo maahan vastustajan pelialueelle.

kuva: www.speedminton.de

Kilpailtaessa pisteistä erän voittaa saatuaan itselleen 16 pistettä ja kolmesta erävoitosta voittaa koko pelin. Aloittaja arvotaan. Aloittaja syöttää kolme syöttöä, jonka jälkeen syöttövuoro vaihtuu aina kolmen syöttökerran jälkeen. Jokaisesta pelatusta pallosta tulee piste. Pisteen saa, jos lyönnin jälkeen saa sen osumaan vastustajan pelialueeseen. Jos tilanne on 15-15, niin tarvitaan kahden pisteen etu voittaakseen erän.

Pelaa milloin haluat

Täällä Pohjolassa näin syksyä kohden illat pimenevät nopeasti. Speedmintonissa on käytössä yöpallo, johon voi liittää hohtavan lisäosan. Pallo näkyy pimeälläkin ja nämä uudet olosuhteet tuovat lisähaastetta ja mukavaa hauskuutta pelin pelaamiseen.

Lisätietoja pelistä

Jos olet kiinnostunut Speedmintonista, niin mielelläni kerron lisää.

Speedemintonterveisin

Päivi Rossinen, paivi.rossinen@gmail.com tai puh. 0400 790863

MUUMIHIHTOKOULU LAPSILLE 2013

Puijon Latu järjestää Muumihihtokoulun 5-8 -vuotiaalle lapsille. Hiihtokoulussa opetellaan hiihtoon liittyviä perusasioita hauskaasti leikkien ja pelien avulla. Järjestämme opetuksen ryhmissä iän ja taitojen mukaan.

Ajankohta: la 9.2. klo 12-14
su 10.2. klo 12-14
la 16.2. klo 12-14
su 17.2. klo 12-14

Paikka: Puijon hiihtostadion

Osallistumismaksu: 15 euroa / lapsi; maksu ensimmäisellä kerralla

Mukaan: säänmukainen vaatetus, omat huolletut sukset ja sauvat (miel.nimettyinä), hiihtokoulun tauolla tarjotaan mehua ja keksejä

Pakkasraja: -15 astetta

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 1.2.-13 mennessä:

Kirsi Tuppurainen

puh. 040 707 8367

ks.tuppurainen@luukku.com

Neljä hyvää syytä olla liikkellä

kevät – kesä – syksy – talvi

Kuvat: Martti R

Tapahtumakalenteri syyskaudelle

LOKAKUU, MARRASKUU, JOULUKUU

Aika	Tapahtuma	Yhteyshenkilö/tiedot
La 06.10. su 7.10	Latualueen syyspäivät ja aluekokous, Varkaus, Kuntotoranta	<i>Kirsi Tuppurainen, 040 707 8367</i> <i>ks.tuppurainen@luukku.com</i>
la 13.10.	Melontakauden päätösretki Älänteelle	<i>Paavo Jaakkola, 0400 892 443</i> <i>paavo.jaakkola@lehtikuusikko.fi</i>
la 20.10.	Syystalkoot Pilpassa klo 10 alkaen	<i>Vesa Karhunen, 0400 275 562</i> <i>vesa.karhunen@dnainet.net</i>
la 20.10. - su 21.10.	Syyspäivät ja -liittokokous Tampere	
27.10.12	Talkoolaisten teatteri-ilta Aapelin ”Siunattu hulluus”	<i>Kts. kutsu s. 4, Riitta Karhunen</i> <i>rkarhunen@gmail.com</i>
la 17.11. - su 18.11.	Kaamosyöpyminen Haapamäen havaintotila	<i>Kirsi Tuppurainen, 040 707 8367</i> <i>ks.tuppurainen@luukku.com</i>
21.11.12	Puijon Ladun syyskokous	<i>Kts. Kutsu!</i>
Marras- joulukuu	Melonnan uimahalliharjoitukset	<i>Antti Luoranen, 040 539 4767</i> <i>luoranen@luukku.com</i>
la 1.12. - la 8.12.	Ensilumen hiihtoviikko Kiilopäällä (Lue lisää ilm.)	<i>Pekka Tikkanen, 040 501 0345</i> <i>pekka.tikkanen@ppa.inet.fi</i>
to 6.12.	Lipunnosto Pilpassa klo 12.00	
la 15.12.	Pikkujoulu klo 16.00 (sauna n. klo 14 ja m. klo 15)	
ma 24.12.	Joulusauna n. klo 3 ja m. klo 14	
ma 31.12.	Uudenvuoden hiihto lähtö Viinaniemestä klo 20.00	<i>Ensio.holopainen@pp.inet.fi</i> <i>040 019 1053</i>
Vuoden 2013 tapahtumia		
9.-10.2.	Muumihiihtokoulu	<i>Kirsi Tuppurainen, 040 707 8367</i>
16.-17.2.	Puijon stadionilla	<i>ks.tuppurainen@luukku.com</i>
24.02.12	Puijon Laturetki	<i>Pohjois-savonliikunta.fi/puijonlaturetk</i>

YHTEYSTIEDOT 2012

PUHEENJOHTAJA:

Vesa Karhunen 040 027 5562, vesa.karhunen@dnainternet.net

HALLITUS:

Leena Haatainen, *Pilpan emäntä* 044 082 1962, l.haatainen@luukku.com

Ensio Holopainen, *Pilpan isäntä, rahastonhoit.* 040 019 1053, ensio.holopainen@pp.inet.fi

Markku Hynninen 040 027 5278, markku@hynninen.fi

Tarja Lyyra 050 420 0574, tarja.lyyra@gsk.com

Paula Määttänen 050 917 5440, paula.maattanen@dnainternet.net

Martti Rissanen 050 595 9021, mr.kth@dnainternet.net

Veikko Saikkonen, *turvallisuusvastaava* 050 548 4613, veikko_saikkonen@msn.com

Kirsi Tuppurainen, *sihteeri* 040 707 8367, ks.tuppurainen@luukku.com

VARAJÄSENET:

Heikki Väisänen 050 060 0778, heikki.vaisanen@uef.fi

Merja Örmälä 044 290 2600, merja.ormala@gmail.com

Pilpan varaukset ja varaustiedustelut 040 537 8038

Pilpan maja (vastaaja) 017 361 3812

Www-sivut <http://www.puijonlatu.fi/>

Timo Sylvänne, webmaster 044 571 6554, timo.sylvanne@aanimeri.fi

TOIMIKUNNAT 2012 - Koollekutsijat

Kävely- ja pyöräily:

Riitta Karhunen,
puh. 040 758 6844

Maja:

Ensio Holopainen,
puh. 040 019 1053

Perheliikunta:

Kirsi Tuppurainen,
puh. 040 707 8367

Latu- ja retki:

Veikko Saikkonen,
puh. 050 548 4613

Melonta:

Paavo Jaakkola,
puh. 040 089 2443

Puijon Latu ry

Pilpantie 261, 70780

KUOPIO

Pankkiyhteys:

232918-120576,

IBAN FI19 2329 1800 1205

76,

BIC NDEAFIHH,

(viestiksi maksun aihe)

Myös hytymaljakas viihtyy Neulamäessä.

Kuva: Martti R

Kolmisopen - Vuorilammen - Tervaruukin - Pilpan mainioista ulkoilualueista löydät tietoa netistä mm. hakusanoilla ”Neulamäen luontopolku”:

Mari Wikholmin ”Neulamäen koulun LUONTOPOLUT” sisältää tiedon lisäksi myös hienoja valokuvia ja piirroksia.

Kolmisopen luontopoluista on myös esite Kuopion sivuilla.

<http://www.kuopio.fi/web/liikunta-ja-ulkoilu/kolmisopen-luontopolku>